

SMYSLY NÁS INFORMUJÍ O OKOLNÍM SVĚTĚ

- Pomocí smyslových orgánů si vytváříme kontakt s okolním prostředím a reagujeme na jeho změny
- Máme 5 základních smyslů:
 - zrak – oko
 - sluch – ucho
 - čich – nos
 - chuť – jazyk
 - hmat – kůže

ZRAK

- poskytuje člověku nejvíce informací
- vnímáme světlo, barvy, tvary a pohyby
- nejčastější oční vady jsou krátkozrakost, dalekozrakost (brýle, kontaktní čočky); barvoslepost (nerozlišují některé barvy)
- částečná nebo úplná slepota (vrozená nebo po úrazu)

Zásady ochrany zraku

- dostatečné osvětlení
- neunavovat oči dlouhodobou prací – hry na PC, sledování TV
- na slunci používáme sluneční brýle
- při sportu a při práci – používáme ochranné pomůcky – brýle, štít,...

SLUCH

- ucho je smyslovým orgánem sluchu a rovnováhy
- skládá se ze 3 částí:
 - vnější ucho (zachycuje zvuk)
 - střední ucho (zesiluje zvuk)
 - vnitřní ucho (sluch. nerv vede podněty do mozku)
- častou nemocí je zánět středního ucha – může dojít k poškození sluchu
- nedoslýchavost, nebo úplná ztráta sluchu může být vrozená, po nemoci, po úrazu

Zásady ochrany sluchu

- neposloucháme příliš často hlasitou hudbu (sluchátka)
- chráníme si uši před vnějším poškozením
- dbáme na doléčení všech i běžných nemocí

ČICH

- orgán čichu je nos
- rozeznáváme plynné látky (vůně, pachy)
- čichové buňky vysílají signály do mozku

CHUŤ

- orgánem chuti je jazyk, chuťové pohárky – zaznamenávají látky rozpuštěné ve slinách
- 4 základní chutě: sladkost, slanosť, hořkost, kyselost
- k rozpoznání chuti je i čich

HMAT

- orgánem hmatu je kůže – hmatová tělíska
- nejvíce hmatových tělísek je na konečcích prstů, dlaní, chodidel a v okolí rtů

ŘÍDÍCÍ CENTRA LIDSKÉHO TĚLA

- řízení těla zajišťuje nervová soustava, kontrola činnosti všech částí lidského těla
- nervovou soustavu tvoří:
 - mozek
 - mícha
 - nervy
- mozek je uložený v lebce – nejdůležitější a nejsložitější orgán lidského těla
- přijímá a vysílá velké množství zpráv do celého těla
- mícha prochází páteří
- přenáší info mezi mozkiem a ostatními
- s mozkiem tvoří centrum nervové soustavy
- nervy spojují mozek a míchu se všemi ostatními částmi těla (info z mozku do těla a naopak)
- díky rozvinuté nervové soustavě dokáže člověk složitě myslet, dorozumívat se řečí, uvědomovat si sebe samého a pracovat
- výkon mozku lze dále cvičit (např. hra šachů)

Ochrana mozku

- otřes mozku = poranění – může být krátkodobá ztráta vědomí a paměti, zvracení
- zánět mozkových blan = infekční nemoc – silná bolest hlavy s vysokými teplotami, původce např. klíště